

Когато презъ 1189 г. кръстоносцитѣ отъ III кръстосенъ походъ минали презъ България, игуменътъ на манастира, който по това време билъ грузинецъ, билъ заведенъ при императора Фридрихъ Барбароса и разговарялъ съ него. По-късно — презъ 1193 г. тия мѣста заелъ Иванко, убиецътъ на Асена, и тогава манастирътъ миналъ въ български рѣце. Наскоро — презъ 1204 г. го превзели латинцитѣ, а въ 1205 българскиятъ царъ Калоянъ отново го завладѣлъ. Следъ това тия мѣста минали въ грѣцки рѣце, които ги държели близу 100 години. Останали ли сж монаситѣ все грузинци презъ тия времена? Писмени сведения нѣма, но една икона съ грузински надписъ отъ 1310, подарена на манастира отъ грузинци, сочи, че по тия времена (14 в.) още билъ запазенъ споменъ, че манастирътъ е грузински.

Когато въ 1344 г. царъ Иванъ Александъръ превзелъ Пловдивъ и крепоститѣ по севернитѣ склонове на Родопитѣ, манастирътъ става пакъ български. Изглежда, че Иванъ Александъръ, който билъ закрилникъ на църкви и манастири, се грижилъ много за манастира, защото виждаме неговия образъ въ манастирската църква — Костницата.

Презъ 1363 турцитѣ превзели Пловдивско, а заедно съ това и манастира. Колкото и тежки да били условията подъ властѣта на тия друговѣрци, манастирътъ запазилъ своя животъ. Въ първитѣ години на робството при него имало прочуто училище, въ което се училъ писателътъ Константинъ Костенечки. Тукъ, по всѣка вѣроятность, прекаралъ своитѣ последни дни и търновскиятъ патриархъ Евтимий. Преди 32 години се разнесе слухъ, че се е открилъ гробътъ на този последенъ патриархъ, което предизвика голѣма радостъ. Обаче, когато се проучи грижливо гроба, разбра се, че слухътъ не почива на истината.

Разбира се, постановленията на устава въ по-късно време не се спазвали. Патриаршията въ Цариградъ